

Valsts izglītības satura centrs

Valņu iela 2, Rīga, LV - 1050, tālr. 67216500, fakss 67223801, e-pasts visc@visc.gov.lv, www.visc.gov.lv

Vēstures olimpiādes 3. (valsts) posms

Pamatskolas uzdevumi

1. daļa

KODS: _____

1. uzdevums. Apvelc pareizo atbildi! (6 punkti)

1. Sākotnēji bija paredzēts, ka Latvijas Satversmei būs divas daļas. Pirmās nosaukums bija “Valsts iekārta”, un to Satversmes sapulce apstiprināja trešajā lasījumā 1922. gada 15. februārī. Tikmēr otrajā daļā bija iekļauti vairāki pretrunīgi punkti. Sociāldemokrāti, minoritāšu un pilsoniskās partijas tā arī nespēja rast kompromisu, un līdz ar to Satversmes 2. daļa tā arī netika pieņemta. Kāds bija Satversmes 2. daļas nosaukums?

- A. Banku un saimnieciskās iekārtas pamatprincipi
- B. Pamatnoteikumi par pilsoņu tiesībām un pienākumiem
- C. Priekšraksti par valsts valodas un valsts simbolu lietojumu
- D. Valsts neitralitātes klauzula

2. Latvijas Satversme tika izsludināta 1922. gada 30. jūnijā. Kur tika publicēts Satversmes oriģināls?

- A. Uz stendiem pie Brīvības pieminekļa
- B. Tā dēvētajā “Tautas pergamentā”, kurš gāja bojā 2. pasaules kara laikā
- C. Latvijas valdības oficiālajā laikrakstā “Valdības Vēstnesis”
- D. Zigfrīds Meierovics aizliedza publicēt Satversmes oriģinālu

3. Lai gan Satversme bija izsludināta jau 1922. gada jūnijā, tā stājās spēkā 1922. gada 7. novembrī pulksten 12.00. Kas notika šajā brīdī?

- A. Sanāca 1. Saeimas 1. sesija
- B. Jānis Čakste nodeva zvērestu un uzsāka pildīt Valsts prezidenta amatu
- C. Lielbritānijas un Francijas ārlietu ministri parakstīja notu par Latvijas neatkarības de iure atzīšanu
- D. Kārlis Ulmanis parakstīja lēmumu par pagaidu valdības darbības pārtraukšanu

4. Satversmes 64. pants nosaka: “Likumdošanas tiesības pieder Saeimai, kā arī tautai šinī Satversmē paredzētā kārtībā un apmēros”. Bet pats likums stājās spēkā vien pēc tā izsludināšanas. Kura valsts amatpersona izsludina likumu?

- A. Premjerministrs
- B. Saeimas priekšsēdētājs
- C. Tautas tribūns
- D. Prezidents

5. Saeimai un Latvijas tautai, saprotams, pieder arī tiesības veikt izmaiņas Satversmē. Kā izmaiņas tiek dēvētas Satversmes tekstā?

- A. Satversmes reforma
- B. Satversmes grozījumi
- C. Tautgriba
- D. Korekcijas

6. Latvijas Satversmes sapulces vēlēšanas bija lielākās daļas latviešu politiķu mērķis jau kopš 1917. gada. 1919. gada 19. augustā beidzot bija iespēja šīs vēlēšanas izsludināt. Kas pirms 100 gadiem izsludināja šīs vēlēšanas?

- A. Premjerministrs Kārlis Ulmanis
- B. Tautas padome
- C. Saeima
- D. Lielbritānijas valdības komisārs Baltijas valstīs Stīvens Talents

2. 9. klases skolēns Kārlis gribēja ātri paveikt mājasdarbu un izmantoja ChatGPT tā izpildei. Uzdevums bija uzrakstīt īsu šķirklī par Latvijas Republikas proklamēšanu, iekļaujot vairākus interesantus faktus. Kārlis saņēma neapmierinošu vērtējumu par savu mājasdarbu.

- Pasvītro 3 kļūdas šķirklī! (3 punkti)
- Izlabo šīs kļūdas! (3 punkti)

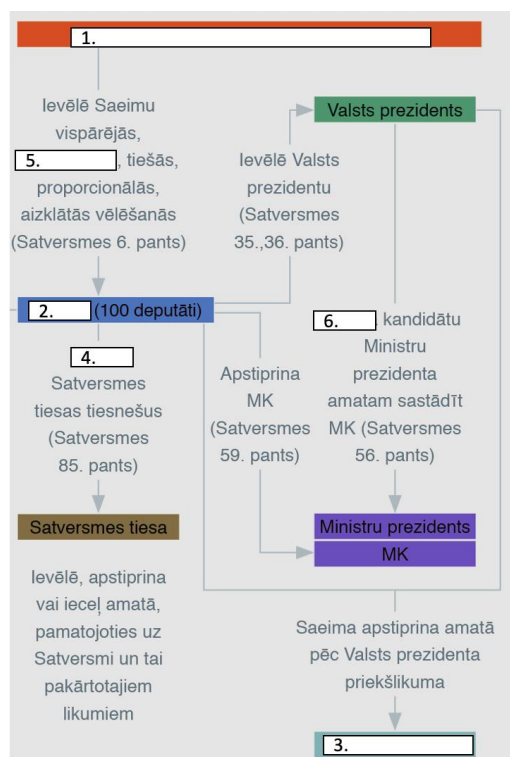
Šķirklis:

Latvijas Republikas proklamēšana notika 1918. gada 18. novembrī, kad Vilis Ūze, uzvalkā ar Latvijas karogu, pirmais svinīgi paziņoja par valsts izveidi uz Rīgas Nacionālā teātra skatuves un pasludināja Latvijas neatkarību. Pasākums noslēdzās ar himnas "Dievs, svētī Baltiju" trīskārtēju dziedāšanu.

Kļūdu labojums:

1. _____
2. _____
3. _____

3. Satversme noteica valsts konstitucionālos pamatus, kuri saglabājušies līdz mūsdienām. Ieraksti iztrūkstošos vārdus! (6 punkti)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

4.1. Izpēti attēlus un sarindo tajos attēlotos notikumus hronoloģiskā secībā! Ieraksti atbilstošo attēla burtu pie skaitļa, kur 1. – senākais notikums, 9 – jaunākais notikums! (9 punkti)

<p>A</p> <p><i>Latvijas armijas karavīri Latgales frontē</i></p>	<p>B</p> <p><i>Jelgavas pils pēc Jelgavas atbrīvošanas</i></p>	<p>C</p> <p><i>Pulveža O. Kalpaka bataljons Rudbāržu muižā</i></p>
<p>D</p> <p><i>Ziemeļlatvijas brigādes ienākšana Rīgā</i></p>	<p>E</p> <p><i>Latvijas un Padomju Krievijas pārstāvji</i></p>	<p>F</p> <p><i>Latvijas dibināšanas svinīgā sēde</i></p>
<p>G</p> <p><i>Padomju Latvijas valdība Rīgā</i></p>	<p>H</p> <p><i>Pagaidu valdības sagaidīšana</i></p>	<p>I</p> <p><i>Latvijas armijas artilēristi Daugavmalā</i></p>

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____
 6. _____ 7. _____ 8. _____ 9. _____

4.2. Izvēlies vienu no fotogrāfijām! (A-I) Uzraksti fotogrāfijā redzamā notikuma cēloņus un sekas! (6 punkti)

Fotogrāfijas burts _____

Cēloņi:

1. _____

2. _____

3. _____

Sekas:

1. _____

2. _____

3. _____

5. Izlasi jēdzienu skaidrojumus! Četros no tiem ir kļūda – izlabo kļūdas! (5 punkti) Pie pareizā jēdziena labojuma ailē ieviec “ – “.

Jēdziena skaidrojums	Kļūdas labojums (ja nepieciešams)
Satversme - valsts pamatlikums, konstitūcija (Jāņa Čakstes ieviests jaunvārds)	
Satversmes sapulce - valdnieka iecelta pārstāvnieciska institūcija, kuras galvenais uzdevums ir noteikt valsts iekārtu un izstrādāt Satversmi	
Republika - valsts režīma veids, kurā augstākās valsts varas institūcijas tiek vēlētas	
Partija - organizācija, kura pauž noteikta sabiedrības slāņa, šķiras vai sociālas grupas intereses, kurai ir sava darbības programma un kura noteiktu politisku mērķu sasniegšanai apvieno aktīvākos attiecīgā slāņa, šķiras vai grupas pārstāvjus	
Agrārā reforma - zemes lietošanas sistēmas saglabāšana un ar likumu noteikta zemes īpašuma attiecību maiņa	